Aan de leden

Datum
25 mei 2023
Ons kenmerk
U202300375
Lbr. 23/021
Telefoon
070-373 8393

Onderwerp
Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH)

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Aanleiding: het belang van een goed functionerende omgevingsdienst
De bestuurlijke betrokkenheid bij - en het urgentiebesef voor - een gezonde en veilige leefomgeving voor inwoners en ondernemers neemt toe. Ontwikkelingen rondom stikstof, PFAS en de situatie bij Tata Steel maar ook het beoordelen van omgevingsvergunningen voor windmolens, bedrijven en gebouwen vragen om een deskundige aanpak. Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is een cruciale schakel bij het adviseren over en het beoordelen van ontwikkelingen in onze leefomgeving. Met de komst van de Omgevingswet wordt dit nog omvangrijker.

Gemeenten hebben als eigenaar en opdrachtgever een groot belang bij een goed functionerende omgevingsdienst in de aanpak van de complexe (milieu)opgaven. Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor het beschermen van onze inwoners en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade.

Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel: rol en acties
Het interbestuurlijk programma versterking van het VTH-stelsel (IBP VTH) geeft uitvoering aan de aanbevelingen van de commissie-Van Aartsen (zie VNG-bericht 21 december 2021) voor een sterker en onafhankelijker VTH-stelsel voor milieu. Inmiddels is het programma flink op stoom en worden de eerste producten opgeleverd. De mede door de VNG bepleite gezamenlijke aanpak in plaats van een top-down benadering vraagt commitment en betrokkenheid van gemeenten voor de keuzes die worden gemaakt in het programma. Met deze ledenbrief informeren we u over de voorgenomen besluitvorming en hoe u hierbij uw inbreng kunt leveren.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Criteria en prestatie-indicatoren robuuste omgevingsdiensten
Het is belangrijk dat de omgevingsdiensten in staat zijn om de opgedragen taken zo uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving (bescherming bewoners), het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en het aanpakken van de (milieu)problemen. Daarnaast dienen de diensten hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Vanuit het IBP VTH is door de werkgroep *Robuuste omgevingsdiensten* geconstateerd dat de door de Tweede Kamer gewenste congruentie met de veiligheidsregio niet in alle regio's de beoogde mate van robuustheid realiseert. Daarom is een inhoudelijke benadering gevolgd waarbij 4 criteria zijn geformuleerd, te weten effectiviteit, efficiency, wendbaarheid en ontwikkelvermogen.
Om deze criteria meetbaar en specifiek te maken, zijn deze vertaald in een set van kritische prestatie-indicatoren (kpi's).

Het Bestuurlijk Overleg IBP VTH stemde 22 maart jl. in met de criteria en kpi's en het vervolgtraject voor normering. Daarbij werd gesteld dat er voldoende scherpte in de normering van de 6 kpi's moet worden aangebracht zodat ze onderscheidend zijn. De VNG vroeg aandacht voor het perspectief van communicatie: dat is in de aanpak verwerkt. Ook hebben we opgeroepen de consequenties en doorwerking (ook voor gemeenten en provincies) goed te bekijken.

Dat heeft geresulteerd in de volgende normering van de KPI's:

1. De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang (basis- en milieugerelateerde plustaken) is minimaal € 15 miljoen (inclusief overhead) (prijspeil 2021) en 80% van de medewerkers in het primaire proces in dienst van de organisatie.
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie.
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname.
5. De dienst kan een relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Planning verdere besluitvorming en uitnodiging online netwerkbijeenkomst
Er is op 22 juni een Bestuurlijk Overleg IBP VTH, hierin worden de door het programma ontwikkelde vereisten en randvoorwaarden voor een robuuste omgevingsdienst vastgesteld. Voor de VNG is het draagvlak voor de consequenties van deze besluitvorming van groot belang en het is zaak ook het vervolgproces goed te organiseren. De VNG-commissie Economie, Klimaat, Energie en Milieu (EKEM) bespreekt op 25 mei de genormeerde criteria en kpi's voor robuustheid en het landschap van omgevingsdiensten.

Om ons als VNG en gemeenten extra goed voor te bereiden op het bestuurlijk overleg met de staatssecretaris houden we een digitale netwerkbijeenkomst op 7 juni van 13.30-15.00 uur (aanmeldformulier voor deze bijeenkomst). We nodigen u als gemeentelijke bestuurder van uw omgevingsdienst van harte uit daarbij aanwezig te zijn (mogelijk heeft u al een uitnodiging ontvangen).

Als u verhinderd bent en toch wilt reageren dan kunt ook een mail sturen aan ronald.kersbergen@vng.nl.

De input wordt door de VNG-vertegenwoordiger in het Bestuurlijk Overleg IBP VTH van 22 juni meegenomen. In dit overleg worden de normering van de criteria en kpi's voor robuustheid van omgevingsdiensten vastgesteld.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Mr. L.K. Geluk
Algemeen directeur